

Kampen om velferden:

Nå stenges dørene for velferdsprofitører i Oslo-barnehagene

Foto: Brage Aronsen.

Forskjells-Norge:

Arbeidslivet og boligmarkedet øker forskjellene

Illustrasjon: Christopher Neumann Knud.

Vil ikkje ha amerikansk militærbase på Værnes

LEDER:

“Donald Trumps valgseier er en anledning til å diskutere veien videre.” BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT



JOB BEN:

“Har man ikke grunnplanen med seg på sine tanker, så taper man også valg.” MARKUS HANSEN, HEISMONTØR





Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

«The forgotten people»

LEDER

9. november ble en mørk dag for alle som kjemper for toleranse, mot rasisme, og som vil stanse klimaendringene. For oss fins det knapt en dårligere nyhet enn at Donald Trump er USAs nye president. Men det er likevel også en anledning til å diskutere veien videre.

I flere tiår har den rådende oppfatninga i partielitene hos både Demokratene og Republikanerne vært at klasse motsetningenes tid er forbi. Verden går stadig framover og alle får det bedre hvis vi bare gir storselskapene fritt spillerom med frihandelsavtaler og minst mulig regulering av markedet. Den samme enigheten har vi sett mellom sosialdemokrater og konservative i Europa. Og selv om forskjellene mellom folk har økt kraftig i samme periode, har de holdt fast ved den markedsliberale politikken, uansett om presidenten har vært Clinton, Bush eller Obama.

Når mennesker mister arbeid og framtidstro på grunn av frihandelsavtaler som flytter jobbene ut av landet, er det kanskje ikke rart at de blir motstandere av denne politikken? Og når klasseforskjellene fortsetter å øke, uansett hvem de stemmer på, så er det heller ikke uforståelig at tilliten til the establishment når nye bunnivåer. 80 % av amerikanerne har ikke tillit til Kongressen. Over 60 % mener landet styres av eliter som bare tenker på seg selv.

Blant disse finner vi menneskene som Trump kaller «the forgotten people». Mange av dem fant håp i Bernie Sanders' budskap. Målingene viste at når Trump var motkandidaten, ville Sanders ha større sjans til å vinne enn Clinton. Sånn ble det dessverre ikke.

Kampanjen til Sanders forteller oss likevel noe viktig: Det er fullt mulig å få støtte fra «sinte hvite menn» når du er krystallklar mot rasisme, sexism, homofobi - hvis du samtidig er like krystallklar i kampen mot klasseskillene og den rikeste 1 %. Om du derimot tilhører eliten og velger deres side i den økonomiske politikken, blir det vanskeligere.

Håpet for morgendagens USA er at bevegelsen Sanders startet, vokser seg sterkere. At fagforeningene styrker seg. At amerikanerne får et virkelig, progressivt alternativ. Det er på sikt det eneste som kan demme opp for den høyre-radikale bevegelsen som Trump går i spissen for.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Dronningens gate 22
0154 Oslo



Derfor øker forskjellene

Øker forskjellene: Svekket rettigheter i arbeidslivet og et uregulert boligmarked. Foto: Christopher Neumann Ruud.

FORSKJELLS-NORGE

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

Både arbeidslivet og boligmarkedet bidrar til større økonomiske forskjeller i Norge.

Endringene i arbeidsmiljøloven har åpnet for mer bruk av midlertidige ansettelser. Mette Nord, leder i Fagforbundet, påpeker at det bidrar til økte forskjeller både på kort og lang sikt.

– Flere mennesker i arbeidsfør alder får en mer utrygg jobb. Færre faste ansettelser betyr at flere må sette livet sitt på vente med tanke på etablering av familie og huskjøp. Flere i midlertidig arbeid betyr at det er lettere for arbeidsgiver å skalte og valte med ansatte. Ulikhetene vokser mellom de som har fast jobb og inntekt og de som ikke har det. Organisasjonsgraden går ned fordi mange ikke velger å organisere seg når de kun har midlertidige stillinger. Svekket fagbevegelsen, vokser ulikhetene.

Forbundslederen er også opptatt av hva som skjer når private utfører en større del av tjenestene.

– Offentlige arbeidsgivere har ordnede lønns- og arbeidsvilkår gjennom kollektive avtaler som gjelder ansatte i hele sektoren. Når private selskap overtar offentlige tjenester, skal de tjene penger. Det gjør de ved å tilby lavere lønn og dårligere pensjonsordninger, noe som spesielt rammer lavlønsgruppene. Forskjellene øker når flere i lavlønsyrker får enda dårligere lønn som følge av privatisering. Vi vet også at flere private selskap ikke følger avtaler, for eksempel med hensyn til overtidsbetaling. Sosial dumping foregår oftere i private virksomheter enn i de offentlige.

Mer til de som har mest

Roy Pedersen, leder av LO i Oslo, påpeker at svekking av arbeidsmiljøloven går inn i et større bilde:

– Forskjellene øker og økte også med den gamle

arbeidsmiljøloven. Det skyldes at ulike regjeringer har redusert politisk styring over økonomien via økt bruk av konkurranseutsetting og privatisering. Kapitalinntektene øker samtidig som det gis skattelette for de rike. Lederlønnene øker. Pensjonssystemet svekkes for de mange og trygdeordningene svekkes, for eksempel har 23.700 uføre mistet bostøtten de to siste årene og de arbeidsløse er fratatt feriepengene, sier Pedersen.

Han viser også til rapporten som Senter for Samfunnsøkonomisk analyse la fram nylig, og som viser at reallønna har stått stille for de 140-160.000 laveste lønte de siste åtte årene.

– Vi er på vei til et forskjells-Norge som ligner på Tyskland og England. Elefanten i rommet heter EØS. EUs fire friheter sammen med Stoltenbergregjeringens frislepp av bemanningsbyråene i 2000 har blitt et kjærkomment verktøy for å tvinge fram sosial dumping og en endring av styrkeforholdet i arbeidslivet til vår ugunst.

Lederen av LO i Oslo mener det trengs både politisk og faglig kamp for å snu dette.

– Arbeidsmiljøloven må styrkes og forverringene reverseres. Dagens bemanningsbyrå må forbys, lønn mellom oppdrag kan være et første steg. Pensjonsreformen må endres. Det nyliberale systemet må erstattes av fellesskapsløsninger og mer demokrati. Ett viktig steg vil være å erstatte EØS med en handelsavtale, sier Pedersen.

Trenger samlet fagbevegelse

Mette Nord fra Fagforbundet understreker også at fagbevegelsen må mobilisere.

– Med blå regjeringer som stadig senker trygder, angriper sykelønnsordningen og uthuler velferdsstaten, blir forskjellene mellom de som har og de som ikke har, større og større. Denne høstens mange streiker viser oss en arbeidsgiverside som føler de har en blå vind i ryggen som gir dem klarsignal for å frata arbeidstakerne opparbeidete rettigheter. For å stå imot den borgerlige politikken



som øker ulikhetene, kreves en sterk og samlet fagbevegelse.

Nord leder LOs største forbund med over 351 000 medlemmer.

– Hvis arbeidslivet fortsetter å endre seg i den retningen det har gjort under Høyre- og FrP-regjeringen, er jeg mest redd for økte lønnsforskjeller i favør av de som allerede tjener mest, både kvinner og menn. Jeg er redd for at lønnsutviklinga for lavlønnsgruppene stagnerer, mens ledersjiktet og høytlønnsgruppene stikker fra. Det er også de sistnevnte som får mest igjen for skatteuttak, sier Nord.

– Siden vi i dag finner flest menn blant de høyest lønte, vil en slik utvikling være med på å øke lønnsforskjellene mellom kvinner og menn. Vi har fortsatt mange som jobber deltid, spesielt i kvinne-dominerte yrker. Hvis det ikke gjøres noe for å tilrettelegge for flere heltidsjobber, vil kvinnene bli ytterligere akterutseilt lønnsmessig.

Spekulerer i bolig

Samtidig som lavlønte og midlertidig ansatte kan ha større vansker med å få en bolig, er boligmarkedet i seg selv en økonomisk arena som driver opp forskjellene.

– En av tre leiligheter i Oslo kjøpes nå opp av personer som ikke skal bo der selv. I mange prosjekter kjøpes en stor del av boligene opp av spekulanter, og de er solgt videre opptil flere ganger alt før de er klare til innflytting, sier Roar Eilertsen i De Facto – Kunnskapssenter for fagorganiserte.

– Mangel på boliger i sentrale bystrøk presser opp prisene, og gjør boliger til et lukrativt spekulasjonsobjekt. Det gambles på at det alltid er mulig å selge dem videre med gevinst. Skattereglene bidrar også til å fyre opp under dette.

Eilertsen trekker fram flere sider ved boligmarkedet som bidrar til økte forskjeller:

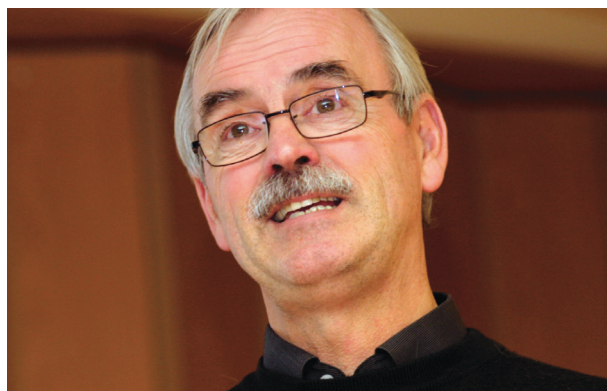
– De stadig høyere prisene gjør at bare de som har mye penger, eller som har foreldre med penger



Leder i Fagforbundet: Mette Nord. Foto: Trond Isaksen.



Leder av LO i Oslo: Roy Pedersen. Foto: Brage Aronsen.



Daglig leder i De Facto: Roar Eilertsen. Foto: Nei til EU.

og garantier til seg, er de som kan få seg en bolig. Gjennom arv forsterkes så forskjellene ytterligere. Vanlige lønnstakere, som klarer å skrape sammen til en bolig, må bruke en stadig større del av inntekten til å dekke boutgifter.

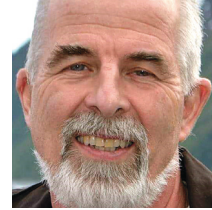
Mange spør hva som må til for at bolig skal bli et område som bidrar til mindre forskjeller i stedet for å øke dem.

– Løsningen ligger i mer boligpolitikk og mindre boligmarked, sier Eilertsen.

Som eksempel viser han til Rødts forslag om at borettslag skal reservere en viss andel i alle prosjekter til en såkalt «tredje boligsektor» utenfor markedet.

– I første omgang bør det settes i gang prøveprosjekter, for å skaffe erfaringer med en boligsektor utenfor markedet. På denne måten kan politikerne bidra til at folk får seg bolig til en overkommelig pris, sier Eilertsen.

RØDT Norge RUNDT

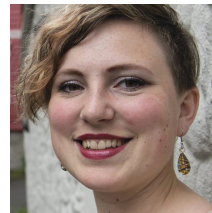


NORDLAND:

Godtar ikke munnkurv

Gunnvald Lindset i Rødt Vefsn mener forslaget til ny kommunelov vil medføre munnkurv for lokalpolitikere.

– Dette handler om vår rett som folkevalgte til å informere innbyggere i saker vi får innsyn i. Lovforslaget legger derimot opp til at vi risikerer straffeforfølgelse dersom vi går ut med opplysninger som administrasjonen ønsker at vi skal holde hemmelig, sier Lindset til avisa Helgelendingen.



HORDALAND:

Kritisk til ny barnehagesjef

Bergens nye barnehagesjef, Trine Samuelsen, fikk 875.000 kroner i bonus da byens største barnehageaktør Kidsa ble solgt. Det skaper reaksjoner.

– Det viser jo tydelig hvordan Samuelsen har vært en representant for de kommersielle, private barnehagene, og har profittert på dette selv. Jeg håper det ikke påvirker barnehagepolitikken til kommunen at vi får en kommunaldirektør som har hatt økonomiske interesser av å få profitt på driften av barnehager, sier Sofie Marhaug til Bergens Tidende.



TELEMARK:

– Uheldig samrøre

Styreleder Ole Henrik Lia i det kommunale eiendoms- og utviklingsselskapet Porsgrunn Utvikling AS har søkt på jobben som daglig leder i selskapet. Lia er også gruppeleder for Ap i formannskapet, og ordføreren fra samme parti er selskapets generalforsamling. Uheldig samrøre, mener Rødt.

– Når en styreleder søker jobb i egen bedrift, der han som styreleder har lagt alle premisser for arbeidsoppgaver og lønn, går det noen alarmklokker, i hvert fall i mitt hue, sier Pål Berby til Porsgrunns Dagblad.



OSLO:

Vil ta tilbake renovasjonen

Søpla flyter fortsatt mange steder i Oslo etter at det private selskapet Veireno tok over søppeltømmingen. Bjørnar Moxnes er skuffet over byrådets manglende vilje til å diskutere rekommunalisering av renovasjonen.

– Jeg tror ikke Oslo-folk som har søppelet sitt flytende rundt, liker tanken på at deres skyhøye avfallsgebyrer går rett inn i profittmarginene til Veireno, sier Bjørnar Moxnes til VG.



JOB BEN

Markus Hansen er leder i Heismontørenes Fagforening og sentralstyremedlem i Rødt. Han skriver fast om arbeidsliv i Rødt Nytt.

Mista bakkekontakten?

Tar såkalte arbeiderpartier og deres tilknyttede fagforeninger det for gitt at deres medlemmer skal stemme sånn de blir bedt om? På et halvt år har vi sett «den sinte, hvite mannen» stemme stikk i strid med rådet fra deres fagforeningsledere ved to anledninger: folkeavstemningen om Brexit i Storbritannia og presidentvalget i USA. Resultatene i begge tilfeller kom som et sjokk da folk våknet dagen derpå.

Etter å ha tilbragt de siste to ukene i Yorkshire-området i Storbritannia og snakka med flere av innbyggerne og fagforeningsfolkene i området har jeg lært mye. Her ble jeg fortalt at arbeidsinnvandringsdebatten kom så langt ut av kontroll at fagforeningene ble redde for å ta diskusjonene med medlemmene. Slik ble debatten og den ulmende fremmedfrykten skjøvet under teppet, i stedet for at farlige holdninger ble konfrontert.

At press på lønninger og arbeidsplasser øker som følge av uregulert flyt av arbeidskraft er en selvfølge når man ikke har et apparat som kan sikre en rettferdig lønn å leve av. Stadige kutt i velferden, privatisering og nedleggelse av industrien har gjort folk forbanna. Men i stedet for å skylde på grådige arbeidsgivere og den høyrevridde regjeringen, skyldte britene på stakkaren som har blitt pressa til å jobbe på lave lønninger. Når de gikk til avstemningen om EU-medlemskap stemte de med følelsene.

På samme måte som i Storbritannia, fikk amerikanerne valget mellom pest eller kolera i presidentvalget nylig. Clinton hadde blitt et symbol for det bestående og «same procedure»-politikken. Folk var lei av å miste jobbene sine, lei av å være fattig, lei av å ikke få mulighet til å leve ut den amerikanske drømmen. De trengte nytt håp, men det kunne ikke Clinton gi dem. Hvorfor skulle de stole på en person som omgås Wall street, har millionlønn, prater som høyresiden, og som ikke når Bernie Sanders opp til anklene engang? At amerikanerne nå har valgt Trump som president er ikke noe annet enn en protest mot hele det politiske systemet og den bobla som eliten har levd i.

Arbeidsfolk trenger en fagbevegelse og partier som er til for arbeidsfolk. Det gjelder også Norge. Vi må slutte å grine over «tapte» valg, og at folk er så dumme at de stemte på det ene eller andre. Sånn fungerer demokratiet, og det må vi akseptere! Nå må den virkelige jobben starte med å organisere folk, delta i diskusjoner, gå på møter og vinne tilbake trua på at fagbevegelsen igjen kan bli en kraft. Har man ikke grunnplanen med seg på sine tanker, så taper man også valg. I stedet for å fokusere på å forsvare oss mot høyrekrefter, må vi begynne å tenke på hvordan vi skal skape bedre vilkår for fagbevegelsen. Hvordan medlemmene skal få tilbake trua på at man faktisk stemmer og organiserer seg for en bedre framtid, for bedre vilkår, og ikke bare stikke hue i jorda og si: «det ville ikke skjedd i Norge». Gjør en forskjell – organiser deg i fagforeninga di.



Norske penger på lag med «big oil» i Standing Rock

Militarisert: Politiet som møter demonstrantene ved Standing Rock ser mer ut som soldater. Foto: Reidar Strisland.

SOLIDARITET

Brage Aronsen brage@roedt.no

Hva har DNB, Oljefondet og Donald Trump til felles? Alle har økonomiske interesser knyttet til den kontroversielle oljerørledningen Dakota Acces Line som skal gå gjennom Standing Rock-reservatet i Nord- og Sør-Dakota.

Aftenposten kunne i begynnelsen av november avsløre at Oljefondet har investert over 6,7 milliarder kroner i selskapene som er ansvarlige for oljerørledningen som har utløst voldsomme protester. De beskrev også hvordan DNB bidrar med kapital til utbyggingen gjennom tre rammelån på til sammen 2,8 milliarder norske kroner. Rødt Nytt spurte Reidar Strisland, som nylig besøkte Standing Rock og deltok i protestene, hvorfor oljerørledningen er så omstridt.

– Det handler både om urfolks rettigheter og om klima – og energipolitikk. Ledningen bygges gjennom et område som historisk tilhører urfolket. Selv om kongressen anerkjente dette som Sioux-område i 1851, har stadig større deler blitt tatt fra dem. Rørledningen bygges utenfor grensen til det som nå er reservatets jurisdiksjon, men den bygges over urfolkets gravplasser.

– Røret skal dessuten passere Missouri-elven, som er en av USAs største og viktigste. Mange urfolksstammer, men også bønder og andre er helt avhengige av drikkevannet. Ulykker skjer ofte ved slike rør, og når det forekommer er det alvorlig, for du kan ikke bare stoppe oljen som renner gjennom røret. Urfolket er redde for sin drikkevannkilde, sier Strisland.

– Oljen fraktes fra Bakken, et område oppkalt etter en bonde med norsk bakgrunn. Den tas opp ved hjelp av boring og den ekstremt miljøskadelige metoden fracking. Utbygging av slik infrastruktur for olje vil gjøre USAs overgang til fornybar energi enda lengre.

Norske penger

Urfolksaktivister og klimaforkjempere jobber nå for å stoppe hele prosjektet. Det er en kamp som er mulig å vinne, tror Strisland.

– Det skjedde med Keystone Pipeline i fjor. Men det virker som at selskapene som driver prosjektet og ansvarlige politikere er fast bestemt på at utbyggingen skal fortsette. Siden DNB er en av hovedutlånerne har de muligheten til å gjøre



I USA: Reidar Strisland. Foto: Brage Aronsen.

prosjektet vanskeligere å gjennomføre. Trekker de seg vil de øke presset også på andre banker. Røret kan ikke bygges uten finansiering. Men DNB som selv hevder at de bryr seg om både urfolks rettigheter og miljø, sier bare at de vurderer muligheten for å trekke seg ut. Det burde være en selvfølge.

Hva er årsaken til de kraftige og militariserte reaksjonene mot protestene?

– Penger. Store interesser er i spill. Men det er helt spesielt å se politi ikledd drakter jeg trodde var ment for soldater. Amerikansk politi har kjøpt store mengder våpen, biler og utstyr fra det amerikanske forsvaret. Når protester som den ved Standing Rock oppstår, er det vel en unnskyldning for å bruke dette utstyret.

Hva er Norges rolle i det hele?

– Gjennom Oljefondet eier vi verdier for over 8 milliarder kroner i de ulike selskapene involvert i utbyggingen. Også KLP har penger investert i selskapene. Men det er DNB som foreløpig er den styggeste ulven, i og med at de står for lån til selve prosjektet.

Vil valget av Donald Trump påvirke kampen om Standing Rock?

– Demokratene har tidligere vist seg villige til å gi etter for miljøvernernes protester. Donald Trump bryr seg ikke i det hele tatt. Så kampen må vinnes på andre måter. Forhåpentligvis kan stor internasjonal mobilisering mot selskapene hindre finansieringen av prosjektet. Der er norsk press på DNB essensielt. Skriv på Facebook-siden deres, send dem e-post. Protester utenfor filialene. Om DNB trekker seg, kan det starte er lite skred. Slik jeg ser det er det der det er håp, sier Strisland.



Ønskjer ikkje amerikansk militærbase på Værnes

På norsk jord: Regjeringa vil stasjonere 300 amerikanske marinesoldatar på Værnes. Foto: U.S. Marine Corps/CC.

FORSVARSPOLITIKK

Magne Hagesæter magnee@roedt.no

I oktober vart det kjent at over 300 amerikanske marinesoldatar vil bli utstasjonert på Værnes. – No blir Stjørdal ein del av USA sitt krigsmaskineri, seier leiar i Rødt Stjørdal, Espen Myhr Grandalsmo.

– Det er forkastelig at USA i praksis får ein militærbase her i Stjørdal. Det må settast i samanheng med den langvarige nedbygginga av norsk forsvarsevne der vi blir stadig meir avhengig av USA. Det er urovekkande, seier lokallagsleiaren til Rødt Nytt.

Sidan 1949 har den norske basepolitikken gått ut på at vi ikkje kan ha utanlandske basar på norsk territorium med mindre vi blir angripen eller utsett for truslar om angrep.

Er dette brot med den rådande norske basepolitikken?

– Om det er eit brot på baseerklæringa er vel så si sak. Denne er aldri noko vedteke eller traktatfesta, så her er det ei kvar norsk regjering si tolking som er avgjerande. Poenget her er at dette er eit brot med det som tilsynelatande har vore vår tolking av denne. Hadde nokon foreslått å utstasjonere 300 US marines på Værnes i 1976, hadde det blitt avskrive som galemannsprat på flekken. Ingen hadde vore så dumme. Det var aldri noko behov for amerikanske soldatar den gongen. Det er det heller ikkje no.

– 300 amerikanske marinesoldatar på Værnes har ei svært avgrensa militær betydning. Men likevel er den politiske signaleffekten veldig stor no som utplasseringa vert tolka som eit brot på ein tilbakehaldenheit som har prega norsk tryggleikspolitikk i nesten 70 år. Dette vil passe som hand i hanske for Moskva sitt propagandaapparat. Kvifor sette norsk basepolitikk i tvil med eit sånt vedtak, det er tankar eg gjer meg, seier Grandalsmo.

– Russland fryktar ikkje det norske forsvaret. Dei fryktar heller ikkje 300 amerikanske marinesoldatar på norsk jord. Det dei, basert på historisk erfaring (og med rette eller urette), fryktar, er at norsk territorium skal danne utgangspunkt for operasjonar frå tredjeland



Leder i Rødt Stjørdal: Espen Myhr Grandalsmo. Foto: Iver Aastebøl.

(les: USA) retta mot Russland. Stasjonering av amerikanske soldatar permanent på Værnes kan bli oppfatta frå russisk side som at denne finstemte balansen mellom å skremme og roe frå norsk side no er forskuva i retning av større vekt på skremming enn på å roe, i retning av større vekt på konfrontasjon enn på samarbeid.

Inga demokratisk behandling

Det var Adresseavisa som 10. oktober kunne melde om den varsla utstasjoneringa, noko dei hadde fått vite gjennom kjelder i Forsvaret. Utanriks- og forsvarskomiteén på Stortinget var på det tidspunktet intetanande om saka. Grandalsmo reagerer sterkt på hemmelegghaldet:

– Dette har aldri vore behandla av kommunestyret, ei heller har kommunestyret fått noko offisiell informasjon om situasjonen utover det som har gått fram av medieoppslag. Samstundes tenker eg at vel så viktig som informasjon til kommunestyret er informasjon ut til folket, innbyggjarane i Stjørdal som no må lese om Russland sitt utspel om at Stjørdal kan verte atomsmål og så vidare. Ordføraren avfeiar dette med at det er nasjonal tryggleikspolitikk vi ikkje rår over. Ganske ovanfrå og ned-haldning.

– USA, med NATO-landa som haleheng, har skapt kaos, terror og ei flyktningkrise Europa har store vanskar med å handtere. No blir Stjørdal ein av dette krigsmaskineriet, avsluttar han.



Nestleder i Rødt: Marielle Leraand. Foto: Brage Aronsen.

Langtidsplan for krig

FORSVARSPOLITIKK

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Den nye langtidsplanen for forsvaret legger opp til at vi skal fortsette å prioritere angrepskriger mot andre land. Samtidig svekkes Norges forsvarsevne, mener nestleder i Rødt, Marielle Leraand.

I august ble det kjent at forsvarsminister Søreide i interne dokumenter tidligere i år advarte om at regjeringen kunne bli nødt til å velge mellom å prioritere et «landterritorielt forsvar» med færre kampfly og ingen nye ubåter, eller å prioritere «strategiske kapasiteter», altså kampfly, ubåter og spesialstyrker.

– Forsvarsministeren advarte om at å prioritere strategiske kapasiteter ville svekke Norges evne til å håndtere en landmilitær invasjon. Likevel går det klart fram av langtidsplanen at det er nettopp «strategiske kapasiteter» regjeringen har valgt å prioritere, forklarer Leraand.

– Langtidsplanen er åpen om at prioriteringa av kampfly, ubåter og spesialstyrker fører med seg nedleggelse av Kystjegerkommandoen, Taktisk båtskvadron og Sjøheimevernet. Heimevernet skal reduseres fra 42 000 til 35 000 mannskaper. Samtidig hersker det stor usikkerhet om framtida til både hær og heimevern, siden behandlinga av landmakta skal utsettes til en egen landmaktutredning i 2017. Nedprioriteringa av egne landstyrker kan også sees i sammenheng med planene om å opprette en amerikansk militær tilstedeværelse på Værnes.

– Forsvarsministeren har vært klar på at anskaffelsen av F-35 medfører nye forpliktelser for Norge. Vi kommer til å ha det mest moderne flyet i NATO og må derfor regne med et ekstra påtrykk fra allierte både når det gjelder deltakelse i det hun kaller «fredstidsoperasjoner og krisehåndtering.» Som eksempel på krisehåndtering nevnte forsvarsministeren operasjonen i Libya i 2011. Men Norges deltakelse i NATOs kriger har vært katastrofale for landene vi har angrepet. En rapport fra den britiske utenrikskomiteen slår fast at NATO-intensjonen i Libya resulterte i økonomisk kollaps, stammekrig, humanitær krise, spredning av våpen over hele regionen og at ISIS kunne etablere seg i Nord-Afrika. Det er veldig uheldig at langtidsplanen legger opp til mer av det samme.

– I stedet for «strategiske kapasiteter» i form av F-35, ubåter og spesialstyrker bør det norske forsvaret prioritere hær, heimevern, antiluftskytts og et kystforsvar som ikke kan brukes til å angripe andre land. Vi trenger et territorialforsvar som gjør Norge i stand til å hevde en uavhengig utenrikspolitikk både overfor USA og Russland. Langtidsplanen regjeringen legger opp til øker faren for at Norge skal gå til krig mot andre land, og for at andre land kan gå til krig mot Norge, sier Leraand.

Rødt Nyttts julegavetips for



SE TORSKEN!

FOLKEAKSJONEN LOFOTEN, VESTERÅLEN OG SENJA, 2016

Kokeboka *Se torsken!* ble utgitt av Folkeaksjonen oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja første gang i 2010. Dette er en oppdatert utgave. Kokeboka er en hyllest til torsken, og til alle de andre fiskene som svømmer rundt utenfor kysten av Lofoten, Vesterålen og Senja. Samtidig er den en viktig påminnelse om hva som står på spill i spørsmålet om oljeboring i disse områdene. Boka har bidrag fra blant andre Morten A. Strøksnes, Renee Fagerhøy, Andreas Viestad, Tom Victor Gausdal, Ole Martin Alfsen, Gert Nygårdshaug, Kine Hellebust, Thorvald Steen, Jahn Otto Johansen, Herbjørg Wassmo og Nnimmo Bassey.

Boka kan bestilles fra
FOLKEAKSJONEN.NO.



FRED, FRIHET OG FARGELEGGING

MANIFEST FORLAG, 2016

Gi fargeleggingen mening og meningene farge! Clara Dupovec er kunststudent og aktivist. Her forsøker hun å kombinere de to tingene. Hun har laget en fargeleggingsbok der du kan lage din egen framstilling av dagsaktuelle temaer. Sett farge på alt fra miljøkamp og skjønnhetstyranni til velferdsprofitorer og økonomisk ulikhet. Spiss fargeblyantene for fred, frihet og fargelegging!

Boka kan bestilles fra
MANIFEST.NO.



RU



MODDI: UNSONGS

PROPELLER RECORDING

Du husker han kanskje fra Rødt Nyttts år gamle Pål Moddi Knutsen fra sanger fra hele verden. Etter å ha gitt en konsert i landet, møtte han vakkert hun havnet i trøbbel på grunn av konflikten i Beirut. Dermed gikk Moddi i gang med å lage *Unsongs*. Arbeidet med *Unsongs* tok ham mye tid, og han har laget en rekke forklarende intervjuvideoer.

Plata får du kjøpt i din lokale platebutikk.
MODDI.NO.

DET
KOMMUNISTISKE
PARTIS
MANIFEST

99,-

DET KOMMUNISTISKE PARTIS MANIFEST

SENTRALKOMITEEN, 2016

Her får du manifestet i ny drakt, nyoversatt til konservativt riksmål og med et omslag i rødt bomullslerret, med innlagt glitter. Det er Sentralkomiteen, et kollektiv av kritikere og forfattere som står bak den nye utgivelsen av Karl Marx og Friedrich Engels mest kjente verk. «I dag fremstår kapitalismen som noe selvsagt, som det normale. Mens Marx er den som oppdager, problematiserer og kritiserer kapitalismen. Dermed er han en kilde til å forstå problemene vi står overfor i dag: Globalisering, terrorkriger, klimakrise som følge av overproduksjon og jag etter profitt. Vi må lese Marx igjen og igjen. Da trenger vi nye oversettelser av tekstene hans,» sier oversetter Leif Høghaug til Dagsavisen.

Boka kan bestilles fra
TRONSMO.NO.

OTTAR BROX
PÅ VEI MOT
ET POST-
INDUSTRIELT
KLASSE-
SAMFUNN?

Om vi vil unngå for store forskjeller i lønnsnivået i Norge, er det mye å lære av forfedre

174,-

deg som liker harde pakker



RUDOLF NILSEN SAMLEDE DIKT

DIKT • BOKVENNEN

RUDOLF NILSEN - SAMLEDE DIKT

BOKVENNEN, 2016

Endelig foreligger en ny utgave av Rudolf Nilsens dikt etter mange års fravær i norske bokhandler. Ikke bare er Rudolf Nilsen en av våre viktigste arbeiderdiktere, han skrev også romantiske dikt og ikke minst noen av de vakreste kjærlighetsdiktene til *byen* som noen gang er skrevet på norsk. Denne samlingen inneholder diktene fra *På stengrunn*, *På gjensyn* og *Hverdag*. I tillegg er dikt fra diverse aviser og tidsskrifter tatt med. Boka har etterord av Hans H. Skei.

Boka kan bestilles fra
BOKVENNEN.NO.



FRIHET PÅ VENT - Å LEVE I EN FLYKTINGLEIR

MANIFEST FORLAG, 2016

Mer enn én og en halv million mennesker lever på flukt i Libanon – landet med flest flyktninger per innbygger i verden. En av dem er Ibrahim. Han er 16 år og har vært flyktning hele livet. Det har også 20 år gamle Hamsa, som drømmer om å bli profesjonell danser. 24 år gamle Samira har allerede fått en drøm oppfylt: Hun har vært gift i tre måneder og mener hun er verdens lykkeligste. Disse og 32 andre personer møter vi i denne boka. De bor alle i Libanons leirer for palestinske flyktninger. Noen har levd på flukt i nesten 70 år – helt siden Israel ble dannet. Andre har nettopp flyktet fra Syria. *Frihet på vent* gir oss et innblikk i hvilke ringvirkninger krig og konflikt kan skape. De gir innsyn i en hverdag vi sjelden hører om. Hvordan er det å leve som flyktning i dag etter dag, år etter år?

Boka kan bestilles fra
MANIFEST.NO.

UNSONGS

UNSONGS, 2016

Unsongs festival Popvenstre i sommer, der han var for å fortelle om plata som nå foreligger. 29. Senja er ute med sitt fjerde studioalbum *Unsongs*, en samling forbudte og sensurerte sanger som har havnet midt i den betente debatten om kulturell boikott av Israel, og etter å ha avlyst reggen. Så ringte sangerinnen Birgitte Grimstad og fortalte historien om den gangen han sang om den israelske offiseren Eli Geva som nektet å sende sine styrker inn i Gaza. Nå er plata på vei med å grave fram en rekke forbudte og sensurerte sanger som han har tolket på nytt. Plata er blant annet til Chile, Vietnam, Algerie og Russland. Nå er albumet her, sammen med en CD som er på unsongs.com.

Plata er tilgjengelig på platebutikk eller på

OTTAR BROX: PÅ VEI MOT ET POST-INDUSTRIELT KLASSESAMFUNN?

PAX, 2016

Allerede før olja ble landet vårt et samfunn uten de store klasseforskjellene som skaper uløselige problemer i andre rike land. Ottar Brox legger i sin nye bok særlig vekt på at alternativer til moderne lønnsarbeid ble tatt vare på og fikk utvikle seg under industrialiseringa. Det innebar for eksempel at tallet på yrkeskombinerende småbrukere vokste like sterkt som industrisyssettinga fram til 1950-tallet. Denne boka er en sterk støtte til det moderne synspunkt at likhet er et viktigere mål for økonomisk politikk enn vekst. Større klasseforskjeller er den farligste trussel mot vårt samfunn, og det kommer vi til å få dersom vi ikke utvikler nye måter for å sikre alle i vårt samfunn arbeid og inntekt.

Boka kan bestilles fra
PAX.NO.



ASLAK BORGERSRUD: DET ER VALGFRI TT Å IRRITERE SEG

KIRKELIG KULTURVERKSTED, 2016

For de fleste er Aslak Borgersrud kanskje best kjent som lillebroren i Gatas Parlament, eller som kommentator i Dagsavisen. Nå er han endelig ute med soloalbumet *Det er valgfritt å irritere seg*. Musikalsk har Borgersrud forlatt hiphopen til fordel for tone og klang som minner mer om Tom Waits enn Gatas Parlament. Med seg har han blant annet tidligere samarbeidspartnere fra Samvirkelaget som bidrar med trekkspill, blåser og kontrabass. Tempoet er imidlertid satt noen hakk ned på flere av låtene. *Det er valgfritt å irritere seg* er et sårt og nostalgisk album om oppvekst, kjærlighet og livets prøvelser, men samtidig fullt av ironi, humor og underliggende politiske budskap.

Plata får du kjøpt i din lokale platebutikk eller på
KKV.NO



Rødt vant fram i barnehagestriden: Nå stenges døra for velferds- profitører i Oslo-barnehagene

Ny kurs: Nå stenges døra for de kommersielle barnehagene i Oslo. Foto: Brage Aronsen.

KAMPEN OM VELFERDEN

Brage Aronsen brage@roedt.no

Lenge så det ut til at striden om de kommersielle barnehagene kom til å ødelegge samarbeidet mellom Rødt og byrådspartiene i Oslo. Slik gikk det ikke. I stedet blir det slutt på nye kommersielle barnehager i hovedstaden.

– Fra dag én etter valget i fjor satte vi alt inn på én sak i Oslo: Å stanse velferdsprofitørene innen barnehagene. Det har vi fått til. Det viser at en stemme til Rødt er en stemme for reell forandring, sier Bjørnar Moxnes, leder i Rødt og gruppeleder for Rødt i Oslo bystyre.

Hvorfor har det tatt så lang tid å få klarhet i dette? Ble ikke barnehagespørsmålet avgjort allerede i samarbeidsavtalen mellom Rødt og byrådspartiene?

– Samarbeidsavtalen slo fast at alle nye barnehager i Oslo skal drives av kommunen eller ideelle aktører. Men så oppstod en uenighet om tolkningen av barnehageloven. Kommuneadvokaten hevdet at det ikke er lov å forskjellsbehandle ideelle og kommersielle barnehager. Da fikk Rødt utarbeidet en juridisk vurdering, som viste at vi har lov til å nekte nye kommersielle barnehager. Til syvende og sist er dette et spørsmål om vi skal gi kommersielle eiere som ønsker å tjene mest mulig penger enda mer av skattepenger som er bevilget til barnas beste. Det er vi nå enige om at det blir slutt på.

Fellesskap fungerer

Det var i slutten av oktober at Rødt og byrådspartiene Ap, SV og Mdg undertegnet en tilleggsavtale som i praksis hindrer kommersielle aktører i å etablere nye barnehager i Oslo.

– I dag er det relativt god barnehagedekning i Oslo. Og så lenge vi sørger for barnehageplass til alle barna som har rett til det, kan vi med loven i hånd stille krav som sørger for at alle pengene kommer barna til gode og ikke ender som privat profitt, sier Moxnes.

– Det innebærer at kommunen har stort nok investeringsbudsjettet til å etablere barnehager der det er behov for det, og at de ideelle aktørene prioriteres foran de kommersielle.

Hva slags praktisk betydning får det at det blir

slutt på nye kommersielle barnehager?

– Først og fremst viser vi folk at det nytter å stemme på et parti som vil stanse velferdsprofitørene. I tillegg sikrer vi at hensynet til barnas beste blir det viktigste i barnehagene. De kommunale barnehagene har en bemanningsnorm de følger, mens de kommersielle barnehagene gjerne bygger større enheter med flere barn, fordi det er mer lønnsomt.

– I tillegg bidrar dette til at som tar seg jobb i en barnehage de kommende åra ikke opplever at lønn og arbeidsvilkår blir en salderingspost for å sikre eierens profitt.

– På lengre sikt vil vi bruke denne saken til å gjenreise troen på fellesskapsløsningene. Vi betaler skatt og bidrar til fellesskassa fordi fellesskap fungerer. En kommunal barnehage kan man påvirke demokratisk gjennom politikken. Sånne muligheter begrenses av kommersielt eierskap.

Barnehagene bare starten

Moxnes mener det er mange lærdommer å trekke fra barnehagestriden i Oslo, men trekker fram nødvendigheten av å sette makt bak krava som den viktigste.

– Det hjelper ikke med et flertall i folket bak en sak hvis ingen partier står opp for saken. Derfor er det så gledelig at venstresida nå står sammen om å si at ikke én krone mer skal gå til kommersielle selskaper i barnehagene. Hvis ingen tar denne kampen, fortsetter velferdsprofitørene innmarsjen i velferden. De har en stab av jurister, sier at venstresidas politikk er ulovlig, og truer med rettsaker. Da trengs det et parti som står opp for det demokratiske valgte flertallet, og sier at den politikken flertallet er enige om skal gjennomføres, også om en kommuneadvokat er uenig.

Aftenpostens kommentator Andreas Slettholm hevder Rødt trekker byrådet langt til venstre. Deler du den vurderingen?

– Jeg tror alle ser at det ikke ville blitt satt noen stopper for velferdsprofitørene i Oslo-barnehagene uten Rødt. Vi har vist at vi er til å stole på, vi har vist at vi er villige til å sette makt bak kravene og at politikken vår er gjennomførbar. Men nå har vi kommet så langt vi kan i barnehagesaken innenfor dagens lovverk. Neste skritt blir å endre loven for å gjøre endelig slutt på at privatpersoner skal kunne tjene seg rike på fellesskapets bekostning. Når Rødt kommer på Stortinget til neste år skal vi trekke hele Norge i riktig retning, slik vi viser at vi gjør i lokalpolitikken nå.

– Barnehagene er bare starten. Er det noe bedre



Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: André Løyning.

DETTE SIER AVTALEN

- Tilleggsavtalen mellom Rødt og byrådspartiene slår fast at kommunen skal gå inn i private boligprosjekter der det er regulert inn barnehager. Private utbyggere må først undersøke om kommunen ønsker å etablere barnehage. Private ideelle aktører skal inviteres inn, men dersom de ikke ønsker å etablere barnehage skal kommunen gjøre det selv.
- I avtalen står det at «investeringsbudsjettet skal avspeile kommunens ansvar for videre barnehageutbygging, og ikke gjøre kommunen avhengig av kommersielt motiverte eieres investeringer for å oppfylle byrådets ambisjoner for barnehagedekningen». Det skal dermed ikke stå på penger.
- Dersom det kommer søknader om å etablere barnehager fra private, skal eventuelle ideelle aktørene prioriteres.

å tjene penger på pleietrengende eldre, nedbrutte rusmisbrukere eller sårbare barnevernsbarn? Vårt svar er nei. Vi ønsker å skjerme alle velferdstjenestene fra forretningsfolk som har profitt som sitt viktigste mål, avslutter Moxnes.



Får fagforeningsdraghjelp: Fem LO-forbund sier nå nei til oljeboring utafor lofoten, Vesterålen og Senja. Foto: Brage Aronsen.

Duket for klimakamp i fagbevegelsen

Etter vedtaket på landsmøtet til Handel og Kontor i oktober er det nå fem LO-forbund som har tatt standpunkt mot oljeboring utafor Lofoten, Vesterålen og Senja. Det kan snu hele LO på neste LO-kongress.

– Vi representerer våre medlemmer som bor og lever av fisken i disse områdene, sier HK-leder Trine Lise Sundnes til Rødt Nytt.

– Fiskerorganisasjonene er så godt som fullorganisert i HK og vi har et tyvetalls tariffavtaler i fiskemateksportørene og på fiskemottak. De er veldig klare på at den kunnskap vi nå har om disse områdene tilsier at de bør vernes mot oljeboring slik at vi kan leve av fisken også de neste 100 årene.

Hva tenker du om truslene fra Industri Energi og Fellesforbundet om å gå ut av LO hvis kongressen går inn for varig vern?

– Jeg kan forstå usikkerheten og frustrasjonen ansatte i oljenæringa føler, med økende arbeidsledighet som rammer dem spesielt hardt. Men vi kan ikke og vil ikke fatte våre beslutninger basert på trusler fra andre LO-forbund om å melde seg ut av LO. Vi fatter våre vedtak i våre



Leder i Handel og Kontor: Trine Lise Sundnes. Foto: Brage Aronsen.

demokratiske fora, slik er det.

– Jeg håper vi klarer å diskutere oss fram til en så god løsning som overhodet mulig, det har vi tradisjon for å få til. Men det må være klart at miljøhensyn også er en forpliktelse fagbevegelsen må ta hensyn til. Vi må se etter langvarige løsninger, med storstilt satsing på ny teknologi, nye produkter og nye løsninger. Vi må tenke på konsekvenser og ikke gå baklengs inn i framtida. Et grønt skifte kan også representere nye og spennende arbeidsplasser, sier Sundnes.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Låsmontører streiker for tariffavtale

10. november gikk 10 låsmontører ved Kaba Møllerundal til streik etter at bedriften har nektet å opprette tariffavtale.

– 10 av 11 montører har organisert seg og gitt klar beskjed om at de er lei av å stå med lua i hånda! Organiserte arbeidere, fungerende tillitsvalgte og stor tariffdekning er de sikreste virkemidlene vi har for å sikre et seriøst arbeidsliv. Tariffavtalen sikrer like konkurransevilkår for bedriftene og unngår at arbeiderne må nedjustere sine vilkår for å få jobb, sier Eystein Garberg, leder i Elektroarbeidernes Fagforening Trøndelag.

– Montørene har ingen reelle lønnsforhandlinger i dag, men opplever å få tilsendt et brev fra sjefen i Oslo med beskjed om at årets lønnsoppgjør ble 1 %. Bedriften hevder de har oppjustert arbeidsvilkårene, etter at tariffkravet kom, slik at de er bedre enn tariffavtalen vår. Uten en skriftlig tariffavtale er dette vilkår som kan fjernes med et pennestrek. Når du har vært Sjef med stor S hele livet, kan nok tanken på at de ansatte skal være med og si sitt være ubehagelig å ta innover seg. Lønnsdiktat og trynetillegg blir vanskeligere når



Leder i Elektroarbeidernes Fagforening Trøndelag: Eystein Garberg. Foto: Privat.

du må forholde deg til en tariffavtale og en klubb.

– Nå vil vi hente inn støttespillere fra andre deler av fagbevegelsen for å utveksle erfaringer og diskutere videre strategi. De streikende møter stor forståelse ute på byggeplassene, og kundene deres ønsker dem lykke til! Streikestøtta tilsvarer vanlig lønn, slik at det iallfall ikke er økonomiske bekymringer som skal stoppe oss, sier Garberg.

Brage Aronsen
brage@roedt.no



Leder i Norsk Lokomotivmannsforbund: Rolf Ringdal. Foto: Brage Aronsen.

Lokførerne vant fram

Etter en langvarig togstreik vant Norsk Lokomotivmannsforbund endelig gjennom. Samferdselsdepartementet har forpliktet seg til å starte arbeidet med å få på plass en nasjonal standard for kompetanse og opplæring for lokførerne.

– NSB og CargoNet nektet å oppdatere dagens avtaleverk. Ikke minst hadde CargoNet demonstrert sin holdning ved å ville etablere en alternativ utdanning helt ned på fire måneder. NSB ville ikke kunne forplikte seg til en standard, men var tydelig på at dette var en sak en måtte ha frihet til å konkurrere på, altså det motsatte av en nasjonal standard. En slik uenighet var ikke mulig å løse. Vi kan aldri akseptere at vår utdanning og i ytterste konsekvens sikkerheten på norsk jernbane er til salgs. Streiken ble derfor en realitet, sier leder i Norsk Lokomotivmannsforbund, Rolf Ringdal, i en pressemelding.

– Etter mer enn fire uker kom en fram til en god løsning. Staten forplikter seg til en nasjonal standard. En slik standard skal baseres på opplæringa og lærermål på Norsk Jernbaneskole. Det forpliktes at det skal gjøres en nødvendig endring av konkrete paragrafer og vedlegg i førerforskriften, forklarer Ringdal.

Brage Aronsen brage@roedt.no



Sjefen bestemmer: Norske arbeidstakere mener arbeidslivet går i autoritær retning. Foto: Anja Rolland.

Mener arbeidslivet går i autoritær retning

45 prosent av norske arbeidstakere mener arbeidslivet går i en mer autoritær retning. Det framgår av en ny rapport fra Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) som måler hvorvidt norske arbeidstakere opplever mer eller mindre medbestemmelse på arbeidsplassen på ting som arbeidstid, arbeidstempo og innflytelse på hvordan ressursene skal brukes.

– Dette er et varsku for den norske modellen. Hvis norske arbeidstakere mener vi går i en autoritær retning, kan det innebære at det foregår en innstramning i deres innflytelse. I en undersøkelse fra 2009 svarte 89 prosent at de hadde mye og ganske mye innflytelse på egen arbeidssituasjon. I vår undersøkelse er det samme tallet 77 prosent, altså 12 prosentpoeng lavere. Det er en betydelig nedgang, sier Eivind Falkum ved AFI til Dagsavisen.

– Fagforeningsgraden går ned, organisasjonsgraden blant bedrifter går litt ned, arbeidsmiljøutvalgene brukes litt mindre, og tillitsvalgte mener de i mindre grad blir involvert. De formelle bedriftsordningene er fortsatt på plass, men de praktiseres ulikt, sier Falkum.

Brage Aronsen brage@roedt.no



Leder utredning: Ilmar Reepalu. Foto: Jenny Andersson/News Øresund.

Sverige vurderer tiltak mot velferdsprofitorer

I Sverige pågår for tiden en debatt om privat profitt i velferdstjenestene. Vänsterpartiet med Jonas Sjöstedt i spissen og sosialdemokratens venstrefløy vil innføre forbud mot profitt i velferden, mens høyresiden og næringslivet motsetter seg alle former for restriksjoner.

Nå går det likevel mot et tak på hvor store overskudd de kommersielle aktørene innen utdanning og helse kan ha, etter at et utvalg nedsatt av den svenske regjeringen har undersøkt lønnsomheten til private skoler og helseinstitusjoner som mottar statlig støtte. Velferdsutredningen har foreslått et tak på 7 prosent for eiere av kommersielle velferdstjenester. Slik håper de å sikre at det øvrige overskuddet forblir i virksomheten.

– Mitt oppdrag er å sørge for at så mye som mulig av skattebetalernes penger brukes til det de er bevilget til. Det som er bevilget til skole skal brukes på skole. Det som er bevilget til helse skal brukes til det, sier Ilmar Reepalu fra Sosialdemokratene, som har ledet utredningen til avisen Sydsvenskan.

Brage Aronsen brage@roedt.no



Leder i Rødt Oslo: Mikkel Øgrim Haugen. Foto: Øystein Helmersen.

– Boligprisveksten er ute av kontroll

For første gang har boligprisene i Oslo økt med mer enn 20 prosent i løpet av et år. Prisveksten i hovedstaden de siste tolv månedene har vært på hele 21,7 prosent. Det viser oktober-tallene fra Eiendom Norge, som er bransjeorganisasjonen for eiendomsmeglingsforetak i Norge. Det var også en kraftig prisvekst på landsbasis, med 1,4 prosent, justert for sesongvariasjoner.

– Disse tallene vitner om et boligmarked som er fullstendig ute av kontroll, sier Mikkel Øgrim Haugen, leder i Rødt Oslo.

– Vi har ingen aktiv boligpolitikk i Norge lenger. Det gjøres nesten ingenting for å regulere boligprisene, alt er bare overlatt til markedet. Dette skaper grobunn for boligspekulasjon og kunstig høye boligpriser.

– Skal vi snu denne utviklinga må kommunen ta aktivt del i boligbygginga på et helt annet nivå enn i dag. På samme vis som kommunen bygger veier, skoler eller barnehager, er det klart kommunen kan bygge boliger også. Gjennom en stortstilt kommunal satsing på boligutbygging kunne vi sikret at det bygges boliger folk har råd til å bo i, skjermet fra markedets prisgalopp. Uten offentlige initiativ for å bremse prisveksten vil vi få en boligbølge som til slutt vil spreke, sier Øgrim.

Brage Aronsen brage@roedt.no



Opposisjonsparti: Halkların Demokratik Partisi (HDP). Foto: Dogan Ucar/CC.

Kurdiske ledere arrestert

Natt til fredag 4. november ble de to lederne av det kurdiske partiet Halkların Demokratik Partisi (HDP), Selahattin Demirtas og Figen Yuksekdag, arrestert av tyrkisk politi.

– Dette er ikke bare et angrep HDP, det er et angrep på demokratiet og på de mer enn 5 millioner menneskene som stemte på HDP sist valg, sier Seher Aydar, leder av Solidaritet med Kurdistan. Hun minner om at HDP er det tredje største partiet i den tyrkiske nasjonalforsamlingen.

I tillegg til Demirtas og Yuksekdag ble ytterligere ni parlamentarikere fra HDP arrestert, samtidig som partikontorene ble gjennomført. Den tyrkiske regjeringen hevder arrestasjonene er ledd i en terrorretterforskning. Mer enn 5000 personer med tilknytning til HDP er blitt pågrepet siden juli i fjor.

– President Erdogan bruker kuppforsøket i sommer til å stramme grepet om opposisjonen. De siste arrestasjonene kommer etter en lang periode med kriminalisering og avsetting av kurdiske ordførere. Myndigheten fjerner helt enkelt folkevalgte de ikke liker og erstatter dem med sine egne folk. Også flere journalister har blitt arrestert den siste tiden. Den tyrkiske staten prøver å gjøre



Leder i Solidaritet med Kurdistan: Seher Aydar. Foto: Einar Aslaksen.

det umulig for kurdere å drive politisk arbeid ved å stemple alle opposisjonelle som terrorister, sier Aydar.

– Erdogan trekker Tyrkia lenger og lenger i retning av et totalitært regime hvor menneskerettighetene blir oversett og internasjonale konvensjoner blir brutt. HDP har oppfordret alle demokratiske krefter over hele verden til å kreve at regjeringen i Tyrkia følger prinsippene om universelle menneskerettigheter og demokrati. Hvis Vesten unnlater å reagere nå, risikerer vi en destabilisering av hele regionen.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

– Vi må stille krav til trålerfartøya

– Hvis pliktkommisjonen får gjennomslag for sin politikk vil det bety å oppheve trålerfartøys samfunnskontrakt, sier fylkestingsrepresentant for Rødt i Nordland, Ingeborg Steinholt.

Det var i mai at fiskeriministeren opprettet pliktkommisjonen for å undersøke leverings-, bearbeidings- og aktivitetsplikten i fiskerinæringen. Steinholt mener kommisjonens forslag om å avvikle de viktigste forpliktelsene for trålerfartøya er siste ledd i en langvarig utarming av kysten.

– Pliktkommisjonen ble oppnevnt etter et unisont nei fra nordnorske kommuner og fylker til forslagene i Sjømatindustrimeldinga. Til tross for dette har de levert en ny rapport som er helt i tråd med fiskeriminister Per Sandbergs og regjeringas politikk. I oppsummeringa av rapporten sier kommisjonen at «et pliktssystem er et uegna virkemiddel for å ivareta intensjonen om at fiskeressursen skal komme fellesskapet til gode.» Svaret på dette er altså å oppheve trålerflåten samfunnskontrakt, og frata kystsamfunn retten til ressursene og arbeidsplasser.

– Kommisjonen legger opp til at trålerrederiene skal få betale seg ut av sine samfunnsforpliktelser gjennom å redusere kvotene med 15-25 prosent.



Fylkestingsrepresentant: Ingeborg Steinholt. Foto: Brage Aronsen.

Dette skal så auksjoneres ut til fiskeindustrien, som skal bruke dem til å inngå avtaler med den lokale kystflåten om å fiske og levere fangsten. Videre foreslås det å ta inntektene fra kvoteauksjonen og etablere et næringsfond. Ut fra de enorme verdiene trålerflåten resterende 75-85 prosent innebærer, er dette ren avlatshandel.

– Rødt vil jobbe sammen med andre partier, fiskeriorganisasjoner og lokalsamfunn i nord for å stoppe pliktkommisjonens forslag. Det er gjennom et folkelig press fra grasrota og lokalsamfunnene at vi kan vinne kampen om eierskapet til fiskeressursene.

Brage Aronsen
brage@roedt.no



Fikk gjennomslag for leksefri skole

Nyskolen: Elevene ved Nyskolen har fått gjennomslag for leksefri skole. Emil Belgau (lengst til venstre) fra Oslo Rød Ungdom var sentral i arbeidet fram mot vedtaket. Foto: Kari Oliv Vedvik.

RØD UNGDOM SKOLE

Snorre Log Skage snorre@socialisme.no

Onsdag 4. november ble Nyskolen en av de første skolene i Oslo som er helt fri for hjemmelekser. Emil Belgau er aktiv i Oslo Rød Ungdom, og var sentral i arbeidet for å gjøre Nyskolen leksefri.

Forskning viser at lekser reproducerer klasseforskjeller, fordi barn av foreldre med høy utdanning får mest læringsutbytte. Både studier og tidligere forsøk med leksefriskole at fraværet faller mens karaktersnittet øker når leksene fjernes. Likevel er det et kontroversielt forslag; forestillingen om leksenes funksjon sticker dypt hos mange lærere og foreldre. For mange kan det å ha en leksefri skolehverdag virke utenkelig.

Tidligere har elevene ved første til syvende trinn på friskolen Nyskolen på Vålerenga i Oslo nytt en leksefri skolehverdag, men etter at Emil Belgau kjempet gjennom et forslag om å fjerne leksene også på ungdomstrinnet, har skolen nå tatt et viktig steg inn i den leksefrie framtida.

Demokratisk behandling

Friskolen har en mer demokratisk struktur enn andre skoler i Norge. Her kan elevene ta opp saker som har med deres hverdag å gjøre, og få en reell mulighet til å påvirke sin egen skolehverdag. Det var derfor knyttet stor spenning til forslaget om leksefri skole fra første skoledag til man går ut av tiende klasse. Nær hundre mennesker klynget seg sammen i salen der saksmøtene blir avholdt. Flesteparten var elever mellom seks og seksten år. Kun et titalls var ansatte ved skolen. Alle har en stemme ved et slikt møte, det er ingen forskjell om du går i første klasse eller har Rektor som arbeidstitel. Etter at saken hadde gått flere runder på møter, i elevrådet og på saksmøter ble saken endelig avgjort.

– Dette er et forslag om leksefri, ikke et forbud mot hjemmearbeid. Lærerne kan gjerne gi elevene oppgaver og annet stoff de kan arbeide med utenom skoletida, poenget er at det må være basert på frivillighet, sier Belgau til Rødt Nytt.

Han er enig at denne reformen vil gi elevene større ansvar for egen læring, men understreker at det ikke bare er elevene som trenger å bli ansvarliggjort.

– Hvis lærerne greier å gjøre undervisningen

FAKTA OM NYSKOLEN

- Nyskolen i Oslo ble startet høsten 2004. Friskolen, som ligger på Vålerenga i Oslo, har 100 elever fra 1. til 10. klasse.
- Skolen har blant annet som formål å øke elevenes adgang til elevdemokrati og egeninitiert læring. Initiativtaker og skolens første leder var Mosse Jørgensen, også kjent som Forsøksgymnasets første rektor. Nåværende daglig leder er Sunniva Sandanger, som også var med på å starte skolen.
- 4. november vedtok skolens øverste organ, saksmøtet, med stort flertall å fjerne leksene på ungdomstrinnet, slik det allerede er på skolens barnetrinn.

Kilde: Utdanningsnytt.

mer effektiv og interessant, vil det bidra til bedre læring for elevene.

– En enorm lettelse

Om tida framover sier Belgau at skolehverdagen blir bedre. Han tror at det blir en enorm lettelse for mange at elevene ikke lenger trenger å stresse med lekser hjemme.

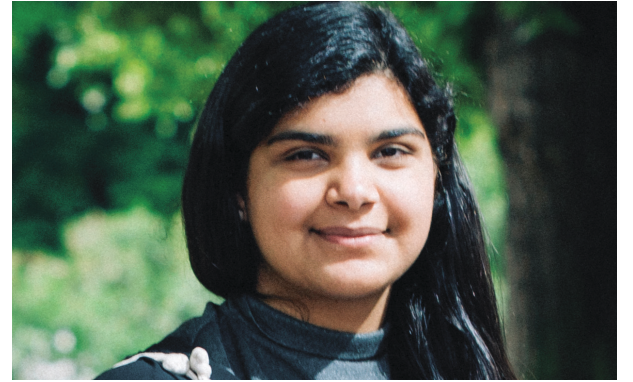
– I dag vet vi at antallet bokhyller hjemme har mer å si enn egen prestasjon på skolen på grunn av klasseforskjellene mellom elevene.

Han understreker hvor viktig det blir for både elever og foreldre at man nå får mer fritid.

– I en hektisk hverdag der skolen, organiserte fritidsaktiviteter, husarbeid, og lekser går i ett så får ikke barn tiden de trenger til å være barn. Nå kan elevene bruke mer tid på å være sammen, utforske hobbyer eller rett og slett slappe av. Hvorvidt hoppet til den nye skolehverdagen blir dramatisk er usikkert, men han anerkjenner at det blir en utfordring.

– Vi må jobbe for å få så effektive timer som mulig, så vi får gjennomgått pensum og det vi skal lære til tross for bråk og andre distraksjoner som ofte oppstår i et klasserom, sier Belgau.

– Men dette er en stor seier for elevene. Etter at vi vant voteringen sang vi den kjente Queen-låten *We Are The Champions*, forteller han.



Feministisk ansvarlig i Rød Ungdom: Rameen Sheikh. Foto: Anne Valeur.

Varsler nye aksjoner mot retusjert reklame

RØD UNGDOM FEMINISME

Snorre Log Skage snorre@socialisme.no

Feministisk ansvarlig i Rød Ungdom, Rameen Sheikh, varsler om en ny runde med aksjoner fra Ungdom Mot Retusjert Reklame. Bakgrunnen er manglende vilje fra byrådet i Oslo til å følge opp valgløftene sine om merking av retusjert reklame.

– Vi gjør jobben for dem inntil videre. Når en av tre jenter oppgir at de får dårligere selvtillit av å se på reklame for mote, og en av tre jenter ønsker å gå ned i vekt, så er det klart at det må møtes med politiske tiltak, sier Sheikh.

Rød Ungdom har arbeidet lenge med å motarbeide skadevirkningene av retusjert reklame, enten gjennom forbud eller ved merking. Å retusjere, det vil si endre på originalbildet er ikke noe nytt. Å endre på lysstyrken, fargen, eller bakgrunnen av bildet gjøres daglig i reklamebransjen. Dette skjer like ofte i reklame for mat som i reklamer som bruker menneskelige modeller. Så hva er egentlig problemet?

– Det grunnleggende problemet er ikke at man endrer fargen på bildet eller at man bytter ut bakgrunnen fra å være et fotostudio til å bli en sydhavsstrand. Problemet oppstår når man endrer anatomien på menneskekroppen. Man gir modellene større bryst og rumpe, med mindre lår og midje. De blir rett og slett «photoshoppet» til uopnåelige idealer som aldri kan eksistere i virkeligheten.

Kampen mot retusjert reklame har et kjønnset perspektiv. Reklamer som har kvinner som målgruppe blir seksuelt rettet mot menn. Det er dette som ofte blir betegnet som «the male gaze». Likevel ser vi klare tegn til at markedet utvider seg og det blir stadig mer retusjert reklame rettet mot menn. Alle taper på det skjønnhetstyraniet vi har i dag som manifesterer seg i retusjerte reklamer, mener Sheikh:

– I et samfunn hvor skjønnhetspresset kan oppleves som så altomfattende er kanskje ikke retusjert reklame det viktigste i verden, men retusjert reklame er en dokumentert kilde til dårlig selvtillit hos tusenvis av norske ungdommer. Om vi får merket reklamene er det et viktig steg i riktig retning og et stort slag mot reklameindustrien. Vi kommer ikke til å gi oss før dette er i havn, sier hun.

I sin byråds erklæring lovet Oslos rødgrønne byråd å iverksette tiltak for å redusere eksponeringen for utendørsreklame og ikke minst merke den retusjerte reklamen. Rameen Sheikh er lei av å vente.

– Vi krever at myndighetene følger dette opp, avslutter hun.

ANNONSE:

HØYRESIDA HAR MILLIONÆRENE, MEN VI HAR HVERANDRE



I motsetning til de andre partiene har Rødt ingen rike onkler. Vi må stole på egne krefter. Heldigvis har det aldri vært enklere å støtte kampen for en bedre verden med penger.

Nå kan du også bruke Vipps for å støtte Rødt økonomisk. Send din gave til 10303 (eller søk på Rødt).

Les mer på roedt.no/stotte

HVA SKJER?

25. november
**MARKERING MOT
AMERIKANSK MILITÆRBASE
PÅ VÆRNES**

Tordenskioldparken, Trondheim.
www.fb.me/IngenAmerikanskBase

26. november
**KLASSEKAMPENS
JULEMESSE**

Kulturhuset, youngstorget 3, Oslo.
www.julemessa.no

3. desember
**KONFERANSE: SOLIDARITET
MED KURDISTAN**

Fredshuset, Møllergata 12, Oslo.
www.solidaritetmedkurdistan.no

13. - 14. desember
**MAKING TRANSPARENCY
POSSIBLE**

HiOA, Oslo.
www.publishwhatyoupay.no

27. - 29. januar
TRONDHEIMSKONFERANSEN

Nova Hotell Kurs og Konferanse,
Trondheim. www.loitronheim.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

Nytt nummer av tidsskriftet rødt!

Les blant annet Aksel Nærstad om WTO-regelverket opprettholder sult og fattigdom, Tore Linné Eriksen om Arundhati Roy, Gunnar Vittersø og Unni Kjærnes om kjøttets politiske økonomi og Linn-Elise Øhn Mehlen om velferdsprofitørene i skoleverket.

Bli abonnent: Send sms med kodeord «marx abo» til 2434.

Bestill på MARXISME.NO



ANNONSE:



Rød Ungdom skal bli en større og sterkere organisasjon. Da trenger vi din hjelp!

Støtt oss med en gave til **5083.06.23776**.

Du kan også vippse oss et valgfritt beløp på vipps-nummer **10534** (eller søk på Rød Ungdom).

rodungdom.no



ANNONSE:

SOSIALISME- VERKSTED PÅ MESNALI 13. - 15. JANUAR



Bli med på en helg med spennende diskusjoner og workshops.

Verkstedet finner sted på Mesnali utenfor Lillehammer helgen 13. - 15 januar. Pris: 1000 kroner for hele helgen.

Følg med på roedt.no/oppland for mer info og program.

Bli medlem i Rødt!

Send sms med kodeord **Rødt + Navn og adresse** til 2434 eller se roedt.no/innmelding



fb.me/roedt



[@raudt](https://twitter.com/raudt)



[@stemroedt](https://www.instagram.com/stemroedt)

Følg oss i sosiale medier for å **oppdage** mer om Rødt, få **sva**r på det du lurer på og **dele** med vennene dine.

